

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz. Simonffy-ház,
 a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
 keltebb árszámítás mel-
 lett vétetnek fel.

Az új éra.

Debreczen, szeptember 27.

E hét elején a törvényhozás termei ismét megnyiták a nép választottai előtt és kezdetét veszi — nem egy új ülészak, hanem egy új éra, mely Magyarország történetében határjelző momentumképen fog szerepelni mindenha.

A közel jövőben, melynek küszöbét az összeült országgyűlés megnyitja képezi, fog eldőlni előreláthatólag Magyarország sorsa. Az idő annyira megérelt minden függőben levő kérdést, hogy igen rövid időn belül megtudjuk: hatot vagy vakot dobtunk-e a sors koczkáján!

Annyira fontosnak tartjuk az előttünk álló törvényhozási forgót, hogy azzal csak is a 67-es alkotmányozó országgyűlést mernők párhuzamba állítani.

Olvasóink bizonyára sokkal tájékozottabbak az iránt, mi minden vár ezen most folytatólag működő országgyűlési évad munkásságától, sem hogy azt itt bővebben részleteznünk kellene, s bátran szorítkozhatunk ez alkalommal egyszerűen annak a mérlegelésére, kik és mily eszközök ellen lesz kénytelen a magyar parlament állami szuverenitását, nemzeti fensőbbiségét, s a mindkettőnek előfeltételét képező reformok törvénynyé válását biztosítani.

Bár sötét színekkel füst is a tendenciózus ellenzéki publicisztika, sohasem voltak fontosabb kérdések sikerének kedvezőbb esélyei, mint ma. Hiszen csak azt

az ügyefogyott szórszálhasogást tekintjük, a melylyel a királyi szavakat ki — helyesebben félre — magyarázni törekszik s abból a nemzeti aspirációkkal vétezt kormány ellen fakardokat faragni igyekszik, már előre következtetést vonhatunk a támadásra készülő opozíció erőszegett vergődéseire.

Rég multa idejét, hogy egy et len betűnek a jelentősége fölött a világ hajba kapott és vérözönt fakasztott saját testből. A magyar nemzet előtt sokkal realisabb, konkrebb, életbevágóbb kérdések állanak és ha az a fakezió, mely a nemzet élén álló kormány tendenciózus diszkvalifikálásából él, meg fogja kísértetni a törvényhozás fontos, halasztást nem tűrő működésének a betűk jelentősége fölötti vita provokálásával gátat vetni, csufos erkölcsi vereséget fog szenvedni, mely amugy is hitel vesztett állását a nemzet előtt még nyilvánvalóbbá fogja tenni.

Az agyonbeszélésnek, a meddő viták felidézésének aranyos korszaka immár lejárt; az azt szervező czimboraságot megbomlasztotta a nemzeti létföltételeket képező kérdések föltüntének komoly fősége; és az áldatlan harc a törvénykezési teremben ugy, mint a társadalomban az erkölcsi megsemmisülés szomorú halálával mult ki.

Ha lesznek is a hatalom-éhes jezsuiták között, a kik megkezdjék, de nem lesznek, a kik folytassák, a kik a végletekig vinni merészeljék a komoly idők-

kel szemben a törvényhozás gépezetének szöözön által való megakasztását; az obstrukció, ezen annyiszor bevált gyalázatos eszköz eszik a mostani országgyűlés munkásságának akadályai közül.

Azonban a kormány korszakot alkotó akeziójának ellen ségei is csak siralmasan megritkult harcokban fognak felvonulni. A szélső baloldal, sőt a 48-as pártnak is egyes tagjai határozottan a szabadelvü reformok mellett nyilatkoztak, a kik ellene vannak, minden szavukkal csak bomlasztanak, kompromittálnak saját pártjukat. Ezek támogatása nélkül pedig a „klerikális nemzeti párt“ tehetetlen; és bár egy e kők politikájuk applikációjában, kicsinyek mégis az oly impozánsul a kormány mellett megnyilatkozott közérzülettel szemben. A szégyenérzet és lelkiismeret-furdalás bénítja akeziójuk erélyét és vezérok, ki a fondorkodások sötét kamrájában koczra ehült hiveinél sugdossa meg a cselvetést, a nyilvánosság, az ország színe előtt arczpirulással vallja be, hogy „ő nem teheti saját fejét a pártjának vállára!“

— A képviselőház munkarendje tárgyában a ház elnökénél értekezlet volt, melyben a miniszterelnök s az egyes pártok részéről több tag vett részt. Abban történt a megállapodás, hogy csütörtöktől kezdve tárgyalás alá vegye a ház azon előterjesztéseket, melyek az előkészítő bizottsági tárgyaláson már keresztül mentek. Ezen ügyek elintézése után tárgyalás alá

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Két szerelmi kaland.

— Irta: Coppée Ferencz. —

(Folyt. és vége.)

En egész mechanikusan kivettem zsebemből egy lúsdort s Katinak, a szobalánynak akartam nyújtani. Egy tekintetet vetett rám, melyből azt a sóvárgást vontam le, hogy „soha sem választanának el öntől.“

— No, jössz már, szóló György barátom. Szégyenkezve tettem vissza a pénzemet, dühös voltam magamra. Hissz azt hiszem, már értesz engem, te is szereted a nőket. A lányt nem akartam ott hagyni — csak ugy a faképnél, megfogtam a karját, átöleltem a derekát s megcsókoltam.

Egy perc mulva György mellett voltam a kocsiában, öt óra mulva pedig Párisban. Két nap meg elégséges arra, hogy az egész bolondos históriát elfeledjem; mondhatom barátom, ez volt egyedüli, legérdekesebb szerelmi kalandom. De most téged illet a szó, beszélj!

En? Hja. az én históriám kissé bonyolodottabb, szóló az eddig figyelemmel halgató másik fiatal ember. Tudod jól, hogy tudógyuadásban szenvedtem, az orvosok Pau-ba küldtek, hogy a telet ott töltssem.

— Látod, pedig mi jó ösmeréseid, azt hittük, hogy a kis baronesse volt a játékkán. Emlékszel . . . az első szerelmed . . .

— Ez a beteg telep, tudod, nagyon unal-

mas. Hogy agyon üssem az estéket. törzsvendég lettem a városi színháznál. Figyelmemet a kis operette-énekesnő — Rózának hívták — vonta magára, fiatal emberek, kik ismerték a kicsikét, felvittek a színpadra, bemutatták Róza, költői névvel Rózsá, kissé szabadszáju, de különben tisztességes lány volt s maga mellett mindig egy gardéamot tartott.

A kicsike tizenhét éves volt, bájos hangjával azonban meglehetősen falsul énekelt. Azt nem lehet mondani, hogy nagyon takaros lett volna, de volt benne sikk, s ez hódított. Legelső találkozásomkor észrevettem, hogy a kicsike érdeklődik irántam, s a coullissák mögött nagyon szívélyesen el-el csevegtünk. A színi saison a vége felé járt, s a kicsike tiszteletére, mielőtt a társasággal Marseillebe ment volna, bucsu lakomát rendeztek tisztelői. Természetesen a lakomán nekem is ott kellett lennem. Az énekesnő engem maga mellé jobbra ültetett — A vacsora közben néha-néha a szemembe nézett s aztán megszorította a karomat. S míg a többiek lármásan kiáltottak toaszt végén egy-egy hatalmas éjeneket, hozzám hajolt s fülembe sugta: „Holnap korán reggel utazom . . . talán sohasem látjuk egymást — kérek valamit emlékebe.“ — „Kérem, kész örömmel.“ s levettem egy gyémánt ékszer-tárgyat, mely óráim lánczán függött. A mint oda akartam adni meg fogja a kezemet, s azt mondja: Kérem, ne fáradjon, elég egy virág is. Kénytelen, kelleetlen, beleegyeztem a csekély ajándékba, adtam neki egy csinos rózsát. A vacsorának vége szakadt, a zenekar ráhuzott egy fináléra, s a kicsike távozni készült; mindenkitől egyforma, hideg bucsut vett, tőlem is.

— De hát láttad aztán még valaha?

— Láttam a mult télen, egy vasárnap este. A boulevardon voltam, a bastille felé tartottam. Megállok egy sarkon, nézem a színpadot, hát ott látom a Róza nevét. Rögtön jegyet vátottam a Beaumarchais színházba, kíváncsi voltam.

A színház majdnem üres volt, alig voltak benne kétszázán. Egyszer csak megjelenik Róza, sárga, vörös sárkányokkal díszített ruhába volt öltöztetve. Látszott rajta, hogy az idő is elvette a szépségét. Örökösen egymásra pillantgattunk. A coupletkat csinosan énekelte, megújráztatták. Végre a függöny legördült. — Nekem jelt adott, hogy látogassam meg a felvonás végén. Az öltözők melletti ajtónál kapcsáskodott velem először, de öt frank megtette a hatást. Végre Rózával voltam. Nyakamba borult, — „Maga az“ s még mindig a régi . . .

Tudja, én most Braziliából jövök, a hol komikus operákban léptem fel. Öt évet töltöttem ott. Ugy-e megváltoztam? Azt mondtam neki, a mi igaz is volt, hogy nekem jobban tetszik, mint valaha. Ekkor a rendező közbekiáltott; színpadra, kezdődik a második felvonás. A felvonásköz rövid volt. „Látogasson meg kérem holnap, sok, sok mondani valóm van.“ Erre ideadta a lakezimét, megszorította kezemet, s boldog mesolylyal távozt tőlem.

— Nem mulasztottad el a találka idejét?

fogja venni a ház a kérvényeket. A kérvények fölötti tanácskozásba az értekezleten jelen volt ellenzéki képviselők kijelentése szerint be fogják vonni a hadgyakorlatok alkalmával történt királyi nyilatkozatokat is, melyekre vonatkozólag éppen azért nem is fognak a ház elé újabb interpellációkat terjeszteni. A kérvények elintézése után a ház nem fog érdemleges üléseket tartani addig, míg a pénzügyi bizottság a költségvetés tárgyalásával el nem készül.

— **Belföldi hírek.** (A hercegprímás a királynál.) A király Bécsben egy órára meghallgatáson fogadta Vasváry Kolos hercegprímást. A hercegprímás a felség egyenes kívánságára utazott Bécsbe, hogy előterjessze véleményét a pápai enciklikáról, a melyről még nem volt alkalma nyilatkozni és ezzel összefüggésben a kormány egy házpolitikájáról is. — (A mezőrendőrségi törvényjavaslattól.) A legközelebbi napok egyikén szándékozik letenni a képviselőház asztalára a földművelési miniszter. E fontos törvényjavaslat előkészítő tárgyalására külön mezőgazdasági bizottság kiküldését fogja a kormány javaslatba hozni. — (A függetlenség pártbomlásai.) A függetlenségi és 48-as párt többk felszólalása után elhatározta, hogy a párt sem a pártkör és képviselők által kiküldött bizottságnak együttes jelentése, sem pedig a kilépett képviselők átiratának tárgyalásába nem bocsátkozik, hanem felhívást intéz a közjogi ellenék összes tagjaihoz, hogy egy pártkörben egyesüljenek. — (A jövővelmi adórreform.) A pénzügyminiszteriumban a jövedelmi adók reformálására szükséges összes adatok teljesen rendezve és összeállítva vannak. A pénzügyminiszter adórendszerünk fontos változtatásainak megvitatása céljából a jövő hó közepére, szakemberekből álló ankétet fog egybehívni és eléjük fogja terjeszteni az összes anyagot, nevezetesen jövedelmi adóink eredményeiről szóló adatokat és Európa legna-

— Nem. Meglátogattam a Rue St.-Anton-utcai lakásán, közel a Baumarcobais színházhoz. Neglissében fogadott csak akkor láttam, hogy biz a rózsá elvirult. „Emlékszik még Paura, a couillamögötti csevegéseinkre, a bucsu-lakomára? Visszaidéztük a multat, Róza gyöngéden fogta a karomat, én átölelve tartottam. Megakartam csókolni. Ekkor egyszerre eltaszított magától, s azt mondta, hogy egy olyan titkot árul el, a mi neki örömet, nekem pedig bosszankodást okozhat. Csak arra kér, ez legyen az utolsó találkozás. . . Tudja uram ön volt az egyedüli férfi, a kit valaha szerettem! mondta Róza. „Az egyedüli“ folytatta, „mikor önt legelőször láttam, megszerettem, s ha ön csak egy szót szolt volna, önbőz mentem volna nőül, ön azonban nem értett, vagy nem akart megérteni engem. Azt hittem számításból érdeklődik irántam s én még inkább szerettem. . . Látja „Aztán elővett egy ládikát, felnyitotta. „Látja itt az emlék-rózsát. De a sors sok mindent elvitt, a róza a mindig velem iött. Tudja, nem vagyok még huszonhét esztendő de a szívem már nagyon öreg! Ejj, ha ön Pauban komolyan vette volna a dolgot, minden másképp történt volna. . . De én nem haragszom önre, kedves emléke ön az én leolyt életemnek, ifjúságomnak.“

— Nos kedves barátom mit kellett volna tennem erre a szomorú kijelentésre szerelem bevallása? Rózáknak igza volt. Én pedig megelégedtem azzal, hogy homlokon csókoltam s vigyázok, nehogy még egyszer találkozzam vele, mert. . . mert még ő veszi el engem.

— De, barátom, hát ez a te szerelmi kalandod? hisz ezt könyvből megírni sem érdemes, annyira sovány.

— A tied sem volt sokkal jobb.

— Hát ezek voltak a mi legszebb kalandjaink. Az egyik részen szóalány, a másik pedig vándor-komédiásné. Halvány, hervadt emlékek.

gyobb államainak vonatkozó törvényeit. — (Pozsony megye közgyűlése.) Zichy gróf, a volt főispán indítványát, mely szerint a községi előljáróságok magyarul állítsák ki okmányait, óriási éjenzés követte. Ezután Derer József malackai tót ügyvéd az indítvány ellen beszélt, mire nagy zaj támadt a közgyűlési teremben.

A házi ipar fejlesztésének újabb módjáról.

— szept. 27.

(—n.—) Rármily ellentmondónak látszik is, a házi ipar fejlődése nálunk nem annyira ipari, mint mezőgazdasági érdek.

A házi ipar terjedése által nem iparosaink száma fog növekedni, hanem azon néposztály fog házi tüzhelyéhez és főfoglalkozásához hűn maradónak tétetni, mely az év nyári felében a földet műveli, s most téli munka és kereset hiány miatt jelentékeny részében a városokba kénytelen huzódni, a hol a rossz ipari munkások, vagy napról-napra teugdó proletárok számát szaporítja s az addig kenyerét szolgáltató munkára nézve elvész, a nélkül, hogy más téren eredményes munkásságot volna képes felmutatni.

A házi iparnak egykor virágzó ágai a gyáripar versenye alatt elenyevdtek s népünk még nem jött rá azon házi ipari foglalkozásokra, a melyeknek üzése ma is jutalmazó volna.

De van egy más baj is. A házi ipari foglalkozásokra szükséges kéz ügyességet és izlést a jelenleg élő nemzedék még ott sem sajátította el, a hol az élő nemzedék még kiváló házi-ipari czikkeket produkált.

A jelenlegi gazdasági viszonyok a házi ipari foglalkozást nemcsak az említett vidékeken teszik szükségessé, hanem ott is, a hol a nép előbb télen is megélt nyári mezei keresményéből s a hol semmitéle házi ipari foglalkozás nem üzetett.

Ily vidékeken az ipar fejlődésének nemcsak a kézügyesség és izlés, hanem az alaphajlamok hiányával is meg kell küzdeni.

Az előbocsátottakból nyívan kitűnik az újabb jelentkező törekvésnek helyes iránya és gyakorlati becse, hogy a házi ipar sikeres üzéhez szükséges kézügyességet és izlést már a népiskolában kell elsajátítani a föld népével.

A „Slöjd“ behozatala iránt a fővárosban megindult mozgalom a vidékre is kiterjedt már.

Igazán örvendetes jelenség, hogy a Hajdúmezei Gőncz-yegylet munkaprogramjába fölvette a kézi ügyességnek az iskolákban meghonosítását, a melyet Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő a megyei közigazgatási bizottságban kezdeményezett. Hasznos dolgot cselekedett a debreczeni iparosok körében, hogy csatlakozott a mozgalomhoz s jól vette, hogy a miskolci országos iparos kongresszus eutatisító határozata után sem riadt vissza a kézi munkáügyesség istapolásától.

Hasonlóképen elismeréssel kell fölgyeznünk, hogy a soproni házi ipar egylet az ottani tanító épezdé hallgatói részére közügyesséi tanfolyamot rendez be.

Ezen tanfolyam ha hétig fog tartani és pedig az iskolai szünidőben. Rend s hallgatói a tanítóképezde növe dékei. Rendívüi hallgatókkal azonban a közép és elemi iskolák növendékei is f lvebetők.

A tanfolyam nő endékei papírkéssel és asztalos szerszámokkal vgezhető, v lamint rovatkóló famu kákban; továbbá a szalma és kosárfonásban fognak oktatást nyerni.

Három év alatt, míg t. i. a tani öképezdei tanfolyam tart mindenki hallgató me szerzheti a szükséges ügyességet és az izlést i ányító ismereteket.

Az ok evel s tanítóknak aztán egy-zerr-ezész csapatja megy szét az országban a házi ipar iga i apostolainak, a kik nemcsak szava hirdetik annak fontosságát, hanem o istass l és példával megteremtik annak ücsés s.

A gyermekkorban megszerzett kéz ügyessé-

ségre bizton támaszkodhatik azután a házi ipar fejlődése.

A mit nem ért és nem képes megcsinálni a mai elnehezedett kezű mezei munkás, megérti és megcsinálja majd az, a ki a szükséges ismereteket a kézügyesség alapján kellő időben elsajátította.

A midőn a Debreczenben és Sopronban megindult társadalmi akció a legnagyobb örömmel regisztráljuk egyszersmind azon nézetünknek is kifejezést adunk, hogy hasonló mozgalom megindulása különösen kívánatos lenne a nagy magyar alföld vármegyéiben, a hol a téli munkahiány sokkal érezhetőbb és kellemetlenebb következményekkel jár már ma is, mint a Dunántul gazdaságilag sokkal fejlettebb vidékein.

Tanügy.

A kollegium akadémiai tanrendje A debreczeni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakain 1893/94-ik iskolai év első felében következők az előadó tanárok és tantárgyak.

A) Hit tudományi szakban.

Tóth Sámuel ny. r. tanár. Tantárgyai: Symbolika heti 6 órában. Jézus élete heti 3 órában. Balogh Ferenc ny. r. tanár, a theol. kar dékánja. Tantárgyai: Ker. egyháztörténelem (1-ső korszak) heti 3 órában. Ker. egyháztörténelem (3-ik korszak) heti 3 órában. Dogma történelem heti 3 órában. Csiky Lajos ny. r. tanár. Tantárgyai: Ker. erkölcsstan heti 4 órában. Gyakorlati biblia magyarázat és szóoklati gyakorlatok heti 4 órában. Egyházzsónoklattan heti 4 órában. Dr. Erdős József ny. r. tanár. Tantárgyai: Ujszövetségi szentírásmagyarázat (római levél) heti 4 órában. Ujszövetségi isagogika heti 3 órában. Vallásbölcsezet (speculativ rész) heti 3 órában. Sassa Béla ny. r. tanár. Tantárgyai: Ó szövetségi írásmagyarázat heti 4 órában. Héber nyelv heti 3 órában. Arab nyelv (spec. coll.) heti 2 órában.

B) A jog és államtudományi szakban.

Buzás Pál ny. r. tanár. Tantárgyai: Nemzetgazdaságtan heti 5 órában. Magyar pénzügyi jog heti 5 órában. Liszka Nándor ny. r. tanár. Tantárgyai: Alkotmányi és kormányzati politika heti 5 órában. Magyar alkotmány és jogtörténet heti 7 órában. Dr. Kovács Sándor ny. r. tanár, ez évi akad. igazgató. Tantárgyai: Római jog (Institutiók) heti 8 órában. Egyházi jog heti 7 órában. Dr. Karsa István ny. r. tanár. Tantárgyai: Magyar magánjog heti 5 órában. Peres és peren kívüli eljárás heti 5 órában. D. Baczoni Lejos ny. r. tanár a jog és államtudományi kar dékánja. Tantárgyai: Magyar közigazgatási jog heti 5 órában. Bevezetés a jog és államtudományokba heti 2 órában. Európai államok statisztikája heti 3 órában. Dr. Ozory István ny. r. tanár. Tantárgyai: Büntető jog heti 5 órában. Osztrák magánjog heti 6 órában.

C) A bölcsészeti szakban.

Dr. Török József ny. r. tanár. Tantárgyai: Közegészségtan heti 2 órában. Törvényszéki orvostan heti 2 órában. Emberélettan heti 2 órában. Balogh Ferenc ny. r. tanár. Tantárgyai: Angol nyelvtan (kezdőknek) heti 3 órában. Angol irodalom és Byron „Childe Harold“ olvasása (haladóknak) heti 2 órában. A debreczeni ref. kollegium története (sp. coll.) J. O. István tanítóképezdei igazgató tanár. Tantárgyai: Tanítási módszertan heti 2 órában. Neveléstan heti 3 órában. Geresi Kálmán ny. r. tanár. Tantárgyai: Legújabb kor történelme (1830-70.) heti 4 órában. D. Erdős József ny. r. tanár. Tantárgyai: Német nyelv és irodalom (sp. coll.) heti 2 órában. Dr. Öreg Janos ny. r. tanár. Tantárgyai: Bölcsészeti történelem (ó és középkor) heti 4 órában. Jogbölcsészeti heti 6 órában. Bölcsészeti erkölcsstan heti 2 órában. Aristoteles ethi aja heti 2 órában. (sp. coll.) Fran zia nyelv (kezdőknek) heti 2 órában. (haladóknak) heti 2 órában. Mácsai Sándor ének és zenetanár. Tantárgyai: Egyházi és művészetek heti 2 órában.

*** Tanév megnyitás a kollegiumban.** A debreczeni ev. ref. főiskolában az 1893/4. tanév folyó október hó 2-dik napján reggeli 9 órakor az oratoriumban tartandó istenitisztelettel nyílik meg. Dr. Kovács Sándor akadémiai igazgató a főiskola dísztermében megnyitó beszédet tart, melyen az igazgatóság a közönséget szívesen látja.

*** A budapesti állami ipariskolába (VIII. Nepszínház-utca 8 sz.)** addig, míg a nyilvános beiratás megengedettik, levél útján lehet jelentkezni beiratás végett; az igazgatóság minden megkeresésre részletes felvilágosítással szolgál. Az állami ipariskola igazgatósága.

Vegyes hírek.

*** Királyunk vendégei.** A külföldi fejedelmek, a kik néhány nap óta a bellyei erdőben vadásztak, kedden — egy utolsó cserkészés után — elutaztak onnan. A vadászatok eredménye — zsákmány tekintetében — nem volt igen fényes; összesen husz vadat ejtett el a fejedelmi vadásztársaság és ennek a közepes eredménynek oka, hogy a késő évszak, meg a száraz időjárás a vadban dus vidéken is megritkította már a szarvasok számát. — Vilmos német császár tegnap reggel Hetzendorfba érkezett. Ferencz József király már nyolcz órakor érkezett a német császár fogadására a pályaudvarra. Mikor a német császárt hozó udvari vonat közeledését jelezték, a király közvetlenül a vágányok mellé állott, oda, ahol a különvonatnak körülbelül meg kellett állania. A német császár, a ki ismeretes vadász-kosztümjében volt, e szavakkal sietett a király felé: — Guten Morgen Majestät!

Azután a két uralkodó szívélyesen megölelte és megcsókolta egymást, majd az udvari várótermen áthaladva, kocsiba ültek és Schönbrunnba hajtottak. Minthogy Vilmos császár mellőzni akart minden hivatalos fogadást, a vasútnál csak grf. Abensberg-Traun fővadászmeister fogadta, a kivel a császár, mihelyt Schönbrunnba érkezett, az eső daczára a lajzi vadaskertbe ment vadászni. A király még a hietzingi kapunál elbucszott a német császártól. Délben a német császár megbizásából Rudolf trónörökösnek a kapuczinusok sírboltjában levő koporsójára nagy tearózsza-koszorút helyeztek el, melynek atlaszszalagján a következő felírás van:

Legdrágább barátjának Rudolf trónörökösnek, a német császár.

*** Wellisch Dávid ur meséje.** Az amerikai nagybácsik után örökölt milliók híre olyan gyakori, hogy ma már kevés ember ad nekik hitelt. Pár hét előtt az a hír járta be a lapokat, hogy Wellisch Dávid, a budapesti hitközség saktere nem kevesebb, mint 19 milliót örökölt egy Manchesterben elhalt bátyja, Wellisch Lázár után. A jövedőbeli többszörös milliómost, a ki végrendelettel és egyéb okiratokkal tudta valószínűvé tenni a milliók ide vándorlását, tüstént felkereste Gänger Ignác ügynök s addig is, a míg a nagy bankok meg érkeznek, felajánlta a maga erszényét. Wellisch nem utasította vissza az előzékeny ajánlatot s 9000 ft előleget vett fel Gängertől, ki a maga pénze elfogytával Wachsmann Lipót tőzsdelátogatót is bemutatta a reménybeli nábobnak. — Wellisch neki is mutatott különböző, hitelesnek látszó irásokat, sőt a dolog komoly voltának bizonyosítása okából felutazott vele Bécsbe is, hogy ott a külügyminiszteriumtól vett bizonylatokkal tanúsítsa szerencsését. A fortélyos sakter onnan is hozott nagypecséti irásokat, de ezek is csak olyan hamisak voltak, mint az előbbieik, a melyeknek láttára Wachsmann apránkint nemcsak hogy 7000 frttal beuszott, de ennek tetejébe 1/2 millió hozomány kilátásba helyezése után a Wellisch egyik leányát is elvettette a fiával. — Mikor már az esküvő is meg volt, az após és a másik hitelező alaposabban utána néztek a dolognak s ekkor kitűnt, hogy a Wellisch milliói sem érnek többet, mint a legtöbb amerikai millió örökségek. Sőt kevesebbet, mert Wellisch közönséges csaló, a ki azért eszelte ki az egész históriát, hogy azzal a kapzsi embereket lépve

csalja. A rászédett Gänger ma jelentést tevén a rendőrségnél, a még tegnap irigyelt „milliómost“ Karácsony rendőrkapitány, nyomban kihallgatása után letartóztatta. — A furfangos csaló már holnap az ügyészség fogházába lesz.

*** A feleség joga.** Genfben mozgalom indult meg a feleségek érdekében. A svájci nők nagyon fel vannak háborolva ama férfiak ellen, akik férji és apai kötelesegeiket elhanyagolják. A mozgalom, amely egész Svájcban nagy rokonszenvet keltett, intézkedéseket kér a köztársaság nagytanácsától a kötelesegeikről megfelekezett családapák ellen és a nők jogainak megvédése érdekében. A memorándumban, melyet az asszonyok a nagytanács elé terjesztettek, azt követelik, hogy a nők szabadon rendelkezhessenek a maguk keresetével, sőt az esetben, ha a férj kötelesegmulasztó, a békebíró engedelmével a férj keresetének egy részét is lefoglalhassák. E kívánalmakon kívül még azt is követelik, hogy azokat a pöröket, melyeket feleség és gyermek-eltartási díjért férjeik ellen intéznek, soron kívül, gyorsan intézzék el. A nők mozgalma egyre terjed a svájci köztársaságban és sikerre van kilátása.

*** Magas vendégek.** Pécsen a német császár és a szász király, a kik a bellyei vadászatokról e napokban utaztak át, a vonat megállásakor Lipót bajor herceg, magához intette az államvasutak igazgatóját és egész hallhatóan kérdezte: „Ist das Fünfkirchen?“ Ludwig igazgató erre igenlőleg válaszolt: mire a szász király ő felsége is az ablakhoz lépett és az állomás főliratára mutatva, mosolyogva jegezte meg: „Dort steht ja deutlich Pécs, und nicht Fünfkirchen!“ Erre azután visszalépett az ablaktól, cigarettára gyujtott és egy könnyben kezdett lapozgatni.

*** A kolera.** Az osztrák kormány, mint Bécsből jelentik, rendeletet készít elő a mely szerint azokat az utasokat, a kik Magyarországból Ausztriába mennek, a határszélen egészségügyi vizsgálat alá vetik. Az osztrák kormányt erre az intézkedésére ama megfigyelés ösztönözte, hogy a kolera Magyarországon az idén sokkal intenzívebb mértékben jelentkezik mint tavaly és nyugat felé való terjeszkedésre mutat hajlandó-ágot.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórák a segéd és kezdő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár a felelősek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollegiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirtd. hivatalnál szeptember 27-én: Változó felhőzet, hűvös.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése. 1893. Szeptember hó 27-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 7.4 C. fok. Légnomás 762.7 millim. Szélirány D. Ny. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig 65 millim. Ugy nezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 12 fok. Legalacsonyabb hőm. 7 fok.

Séta hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Szeptember 28. Városi közgyűlés.

Szeptember 30. Színházi előadások megnyitása.

Október 3. d. u. 4 ó. az alsó szabócsai tisztai áramtentesítő társ. ülése a városházán.

Október 2—10. Országos vásár.

November 1. Egyházkerületi közgyűlés.

— **A holnapi városi közgyűlés** fontos tárgyainak elintézése elé több oldalról élénk érdeklődéssel tekint a közönség. A városi tanács ma d. e. teljes ülésében gróf Degenfeld József főispán elnöke alatt ismét a napirend több pontjával foglalkozott. A költségvetéssel kapcsolatban javasolni fogja, hogy az izraelita hitközségnek 1500 frt segély adassék

iskoláinak fentartására, 500 frt a rendes, 1000 frt a rendkívüli költségvetés terhére; ennyit kér maga a hitközség is. A közoktatásügyi miniszter támogatása mellett felállítandó iparos szakrajz tanfolyamra a kért 300 frt évi segély megadását hasonlóképpen javasolja. A Fröbel gyermekkert javára 200, a főiskolai nyilvános olvasóterem számára pedig 300 frt. rendkívüli segélyt ajánl a tanács. Ezek folytán a rendkívüli költségvetésbeli kiadások a főszámvevő által kimutatott összegben felül 1800 frttal emelkednek, melyek a folyó évi legelő adó hátralékokban elegendő fedezetet találnak. A költségvetés „szóválti birtok“ című rovatánál a jog- és pénzügyi bizottsággal egyetértőleg javasolja a tanács, hogy a város nagyobb tagbirtokainak évi haszonbéréből egy bizonyos perzent tőkét-ittessék s az így nyert összegek még a bérleti időszak lejártá előtt központi majorok, gazdasági épületek építésére fordítsanak. Jelenleg ugyanis a városnak több nagyobb birtokán gazdasági épületek a bértek tulajdonát képezik, ami természetesen kedvezőtlenül befolyásolja a haszonbéri árverések eredményét. Az „erdőkezelés“ rovatánál indítványozza a tanács, miszint kéressék meg a földmivelésügyi miniszter, hogy az üzem tervnek akként való módosítását engedélyezze, hogy a Savókuton a cserhántás és vágafa vágatás ismét behozható legyen, egy a helybeli timár ipar miatt a város házi pénztára érdekében. A szegényügy rendezéséről szóló javaslatot partolólaj terjeszti közgyűlés elé a tanács. A szabadalvú párti bizottsági tagok tegnapi értekezletükön a gyámpénztári ellenőri és számvevőségi számtisztai állások betöltését illetőleg kimondották, hogy a szavazást nyílt kérdésnek tekintik; kiki arra szavazhat, akire tetszik. A gyámpénztári ellenőri állásért Szentgyörgyi József ideiglenes ellenőr és Koszorus Kálmán adószámtiszt, a házipénztári számtiszt-ségért pedig Viski Sándor ideiglenes számtiszt és Sipos György számvevőségi gyakorlatosok vetélkednek. Az esetleg megüresedő adószámtisztai állásra legtöbb, sőt biztos kilátása van Kiss Lajos ideiglenes számtisztnek. Fontos tárgya lesz a közgyűlésnek a városháza építésének elrendelése. Ertesülésünk szerint holnap egyik bizottsági tag indítványozza fogja hogy a rendőrségi hivatalok, bejelentési hivatal, katonai ügyosztály ne a városházán hanem csoportosítva, más épületben vagy a régi varga szin vagy a Komáromy ház telkén emelendő új épületben helyeztessenek el; a nyomda hagyassék meg a városházán, csak-hogy a keleti szárny földszinti részén rendeztessék be, míg a nyomda mostani helyisége boltokká alakíttassék át. A tanács javaslata pedig tudvalévőleg az, hogy a rendőrfőkapitányság, egyik kerületi kapitányság, katonai ügyosztály és a bejelentési hivatal is a városházán legyen.

— **Adakozás a debreczeni egyetemre.**

Istennek legyen hála, a protestáns áldozatkészesség mindennap hoz egy-egy darab követ a debreczeni egyetem falai számára. Pedig még csak ezután indulnak meg minden irányban az adakozások. — Erős a mi bizodalunk, hogy a magyar ref. egyház és Debreczen város közönsége a maga erejétől is létre hozza ezt a nagy művet saját dicsőségére, a haza javára, Magyarország ezredik születési éve örökbeszű emlékéül. Nem félünk mi sem Pozsony mozgékonyaságától, sem Szeged óriási erőfeszítéseitől, nem is akarunk versenyezni egyikkel sem. Nem zörgetünk a kormány ajtaján; csupán annyit jóakarataira számítunk, hogy majd annak idején elismerje a hazafias társadalom és kálviniista egyház áldozatkésziségevel kifejlesztett debreczeni kollegiumnak, e hármass fakultású főiskolának egyetemi jelegét. Nagy Gyula, a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola fiatal vallás tanára tegnap Kiss Áron püspökönél száza

forintról szóló alapító levelet nyújtott be, kötelezván magát az összegnek két részletben való lefizetésére. A pályája kezdetén álló fiatal tanár példája bizonynyal sokakat fog még hasonló nemes cselekedetre buzdítani.

— **Jubiláló város.** H.-Szoboszló város fennállásának háromszázadik évfordulóját ez évben fogja megünnepegni. Tervebe van véve ez a kalmából kifolyólag a város történetének megírása, a mire hihetőleg Thaly Kálmánt, a kurucok és labancok népszerű ismertetőjét fogják felkérni.

— **Debreczeni küldöttség a belügyminiszterhez.** Debreczen város közgyűlése jul. 27-én tudvalóleg egyhangulag elhatározta, hogy protestans árvtartó alpnak közel 300,000 frt-tökéjét kiadja árva nevelési czélokra a kérelmező ev. ref. és ág. ev. egyháznak, lélek szám arány szerint s nagy szavazat többséggel elvetette a tanácsnak azt a javaslatát, hogy az alapítke kiadása olyan föltételekhez köttessék, a melyek a városi hatóság felügyeleti és ellenőrzési jogát az alapítványnak nem csupán eme részére, hanem a kath. egyház által már 30 évvel ezelőtt elvitt részére nézve is biztosítsák. Az ág. ev. egyház pedig a határozatnak a kiosztás arányára vonatkozó részét megfőlebbezte, azzal az indokolással, hogy a lélekszám, arány szerint való felosztás folytán reá eső csekélyrészből nem lesz képes az alapítvány céljait megvalósítani. Ezek voltak előzményei, annak a bizalmas jellegű értekezletnek amelyet a törvényhatósági bizottság tagjainak egy igen tekintélyes része tartott néhány nappal ezelőtt oly czélból hogy a közgyűlési határozatnak változtatás nélkül való megerősítését a belügyminiszternél kieszközöljék. A értekezlet abban állapodott meg, hogy tekintélyes küldöttség által viszi kérelmét a belügyminiszterhez. A küldöttség tegnap este utazott a fővárosba s azt ma d. e. 10 órakor fogadta Hieronymi belügyminiszter a képviselőház miniszteri termében. A küldöttség szónoka Fráter Imre, a szabadelvű párt elnöke, tagjai: Körösi Sándor, dr. Király Ferencz, Thaly Kálmán, Kiss Albert orsz. gyűl. képviselők, Kertész János a függetlenségi párt elnöke, Komlóssy Arthur, a nemzetipárt elnöke, Vértesi Arnold, a Csokonai kör elnöke, Márk Endre és Kuczik Gábor bizottsági tagok.

A küldöttség fogadtatásáról következő táviratot kaptuk:

Budapest, szeptember 27. (Érk. d. u. 2 ó.) Hieronymi belügyminiszter d. e. kevéssel 10 óra után a legelőzékenyebben fogadta a debreczenieket. A küldöttség vezetőjének, Fráter Imrének beszédét nagy figyelemmel hallgatta s válaszában a következő biztató szavakat mondotta:

— „Legyenek meggyőződve, hogy ügyöket minden külső befolyástól menten, a legsvigorubb igazságnak megfelelően fogom elintézni.“

— **Halálozás.** Dr. Ozory Istvánt, a helybeli jogakadémián a büntető jog tanárát, súlyos csapás érte! Edes atyja, Ottlik Ákos, Nógrádvármegye volt alispánja ugyanis elhunyt s ma kísérik örök nyugalomra. Az elhunyt, ki mindvégig az igazi magyar ur tipikus vonásait hordozta, Debreczenben tartózkodása alatt is köztisztletnek és kedveltségnek örvendett. Haláláról a gyászoló család a következő jeentést adta ki: „Doktor Ozory István és neje született Benko Vilma nevében

is fájdalmas szívvel tudatják a jó apának, apósának és nagyatyának Ozory és Kohanóczy Ottlik Ákos, nyugalmazott kataszteri irattár-kezelő, Nógrádvármegye volt alispánjának élete 77 ik évében, f. hó 25-én éjjel hosszas szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei a kis-hatvan utcai 1421. számú háztól fognak az ev. ref. egyház szer-tartása szerint f. hó 27-én d. u. 3 órakor a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Debreczen 1893. Szeptember 26-án.

— **Küzdelem az arany bojtért.** Az aradi várban tullesték már az önkénytesek a tiszti vizsgán, mely csaknem egy teljes hetet vett igénybe. A bizottság kihirdette az eredményt is. Az eredmény az, hogy hetvenegy vizsgázó közül huszonkettő, vagyis 31 százalék elbukott s a második esztendei nem éppen kellemes „önkéntési“ szolgálatnak néz e bébe. Az aradi 33-ik gyalogezredből vizsgázott 26 önkénytes, elbukott közülök 8; a s z e g e d i 46-ik ezredből vizsgázott egy, a ki szintén elbukott, a nagyvárad i 37-ik ezred 29 önkénytese közül 5, a debreczeni 39-ik ezred 16 önkénytese közül egy visszalépett nyolcz megbukott. A debreczeni önkényteseknek tehát több mint fele nem ment át sikerrel a vizsgán. Azok a szerencsések, kiknek a vizsga sikerült, már másnap hosszú karddal és örmesteri stráffal fognak büszkélkedni az aszfalton. A tiszti vizsgát a debreczeni ezredből letették a következők: Brelits Ferencz, Fábry Károly, Gergely Ferencz, Kovács Béla, Mann György, Schusztér Béla, Vedródy Gostáv. Most jön a sor a honvéd önkénytesekre a kik mindannyian Budapesten vizsgáznak. A debreczeni honvéd-huszárok és honvéd gyalogosok ma este utaznak Budapestre, hogy már holnap a Ludovicumban a vizsgáló bizottság elé álljanak és megkezdjék az írásbeli dolgozatokat.

— **Az országos vásár.** Debreczen szab. kir. város járványbizottsága e hó 25-én ülést tartott s elhatározta, hogy a rongy, ócska ruha, toll, gyapju és bőr vásárt, — miután városunkban és vidékén a kolera gyanus esetek szőrványosan még előfordulnak — vásár tartamára folyó év október hó 10-éig egyelőre betiltassanak.

— **Sértés telefon utján.** Az angol szédelő, ki oly ügyesen csapott be városunkban egyes pénzükre ügyelni nem tudó egyéneket, utólag még becsületsértési pörre is adott alkalmat. Távozása után ugyanis egy fölöttébb életvidám társaság táviratot készített — a szellemes tréfában, együtt működve a vendéglő személyzetel is — melyben a mister Tatárt, az „Arany Bika“ éttermének főpinczérét számlájának Bécsbe a „Hotel Imperial“-ba küldésérő szólítja fel. A minden szabálynak megfőelőleg kiadusztált távirattal felültettek a nevezett főpinczérén kívül másokat is, a kiknek okuk volt a szédelővel való érintkezést megbánni. Ez utóbbiak között volt Schmid t Raymond róm. kath. gimnáziumi tanár is, ki velünk a táviratot jóhiszeműleg közölte s mi az esetet épp ily jóhiszeműleg mondtuk el szombati számunkban, még pedig oly alakban, hogy az a legfinnyásabb természetű urat sem sérthette. Ma azonban a nevezett főpinczér, kit — úgy látszik — erősen megkárosított, felvilágosítást sem kérve, oly durva, még a söntésbe sem illő grombaságot telefonozott be a szerkesztőségnek. A telefon utján elkövetett sértés következtében, már csak azért is, hogy ilyen érdekes eset is forogjon a igazságszolgáltatás asztalán, panaszt tettünk a megfelelő bíróságnál. Ott valószínűleg felvilágosítják az illetőt, hogy azért mert egy fizető főpinczért egy s z e g é n y t a t á r módjára becsaptak, még nem szabad uri emberekkel grombáskodni.

— **Személyi hír.** Kálmán cz helyi Mór mezőrendőr kapitány szabadság idejének letelte előtt már hétfőn elfoglalta hivatalát.

— **A furfangos Mari.** Nyiszter Mari püspökládányi illetőségű 20 éves cselédleány tegnap délután 6-7 óra között, ravaszul kieszelt

módon akart toilletéhez jutni. Sorger József ügyvéd, miklós utcai lakosnál levén cseléd, megfigyelte, hogy a szemközti házban lakó Horváth Tamásné hova jár ruhaneműt vásárolni. Miután ezzel tisztába jött a következő levelet fogalmazta elég tisztességes helyes írással és még sem heyesen: „Tisztelt Droppa J. ur. Tisztelt Droppa ur nagyon kérem ennek a leánynak egy ruhára való t adni fehér fekete csikos velezt és egy fekete kötöt és egy fekete kázmér kendőt és napernyőt; a legolcsóbb árut kérem neki adni és nagyon szépen kérem, tessék szives lenni egy számlát adni, majd én kifizetem; kérem tisztelettel Horváth Tamásné, Miklós utca 1960“ Ezt a levelet tegnap este bevitte a Droppa Emil üzletébe a hol a kért árukat azonnal kiszolgáltatták, a 8 frt 65 król szóló számlát kezébe adták és utjára eresztették. A boltban mindamellett gyanut fogtak és Nyiszter Mari után küldték Stromf Sándor tanulót, hogy nézze meg, vajjon a czédulára irt házzszám alá viszi-e a csomagot? Távolról követte a cselédet s mikor ez bement a házba, megnézte a házzszámot és 1960 helyett 1916-ot látott. Azonnal letartóztatták s ma délelőtt a II-ik kerületi kapitányságnál kihallgatván beismerte, hogy ő maga fundálta ki a csalást és írta a levelet. Próba írást is rögtönöztek vele, a mi csak megerősítette, hogy ő a bűnös. Ügyét áttették a kir. ügyészséghez.

— **A katonaság köréből.** A cs és kir. 39. gyalogezred Dalmátiában állomásozó III. zászlóalja ma éjjel 1/2 órakor érkezik haza Debreczenbe Helm Tódor őrnagy vezetése alatt, külön vonaton. A zászlóaljjal együtt jönnek a következő tisztek: Friedl Norbert, Zorcsics Tamás, Herschkovitz Izrael, Spanyolik Emil kapitányok, — Schmie dt August, Klein László, Vidic János főhadnagyok, Rabács Márton, Reviczky László, Menczel József, Pollák János hadnagyok, Laczay Imre tiszthe yettes és dr. Singer Bernhard főorvos. A sziklás, erdős, nem sok szórakozást nyújtó Dalmátiából örömmel sietnek Debreczenbe, hogy a rég nem látott várost üdvözölhessék.

— **Eljegyzés.** Vigdranovits J. Jenő helybeli fiatal nyomdász tegnap este tartotta eljegyzési ünnepélyét Weisz Mór helybeli fakereskedő szép és művelt leányával: Tinike kisasszonnyal.

— **Az első baptista anyakönyvelés.** A „Krisztust követő“ kisdud gyülekezete közelebb egy új szülöttel szaporodott. Szilágyi János nevű iparos jelent ma meg a polgármesteri hivatalban, hogy „mivel a törvény megengedi“ a nagyságos polgármester irassa be az anyakönyvbe Krisztusnak legifjabb hívőjét. — Ilyen eszt még nem fordult eddig elő Debreczenben. Most tehát a vallás és közoktatásügyi miniszter vonatkozó rendeletei értelmében a polgármesteri hivatalban anyakönyvet kell nyitni a baptisták számára. A baptista csemete születéséről esközölt anyakönyvelés másolatát azonban szabályszerint közölni fogják a ref. anyakönyvvezető hivatala is. Szilágyi állítása szerint a debreczeni baptista gyülekezetnek 12 férfi tagja van, akik a szentírás szerint nemcsak hívők, de valamennyien „papok“ is.

x **Lészai és Várady** vas számszám vasalás és konyhate szerelési üz etében polgári családból való 14-15 éves fiu gyakornoknak felvétetik.

Törvényszéki csarnok.

* **A betörő pere.** Gersán szky József ügyében a debreczeni kir. ítélő tábla a debr. kir. törvényszék ítéletét illetőleg meg-erősi ő határozatot hozott N a s z á d y Iván kir. tábla bíró referálás alapján Csupán anynyiban szenved változást az előző ítélet hogy pedig az azóta eltelt egy hónapot is hozzá számítva három hónapi vizsgálati fogságot vesz

kitöltöttnek. A vele élt Farkas Zsófiára bünrészesség és bünpártolás miatt kiszabott 4 hónapi fogság büntését a kir. tábla leszállította két hónapra.

Színház.

Színházi bérlet.

Debreczen, szeptember, 27.

Az 1893/94-iki szinidény alatt a páholyokat és támlásszékeket következőleg bérelték ki:

Családi páholy.

Páratlan bérlet:

6. Csanak József,
8. Boczkó Sámuel és Szeghő István,
9. Orosz Endre,
10. Koncz Elek

Páros bérlet:

6. Nemes Kálmán,
8. Boczkó Sámuel és dr. Sz. Szabó József,
7. Paksy Imre és dr. Sz. Szabó József,
9. Vecsey Imre,
10. Csiffy Katalin.

Földszinti páholy.

Páros bérlet:

1. Karap Mór, Leszkay Ferencz és Reviczky Emil,
2. Rickl Géza,
3. V. Szabó Jánosné,
4. Sesztina Lajos,
5. Özv. Révész Bálintné,
6. Szabó Emma,
7. Tóth Ferencz,
8. Széll Farkas,
9. Dr. Kemény Mór,
10. Katz József,
11. Áron Manó,
12. Özv. Kovács Lajosné,
13. Medve Kálmán,
14. Sárvary Ferenczné.

Páratlan bérlet:

1. Karap Mór, Leszkay Ferencz és Reviczky Emil,
2. Simonffy Imre,
3. Huzly Lujza,
4. Veres Lászlóné és Nánásy Lászlóné,
5. Steinfeld Mihály,
6. Vecsey Viktor,
7. Sámly Béla,
8. Kiss Sándor,
9. Szepesy Antalné és Ujházi Károly,
10. Jármy Ödön,
11. Dr. Rothschnek V. Emil,
12. Dr. Varga Géza,
13. Varga Ferencz,
14. Simonffy Emil,

Első emeleti páholy.

Páratlan bérlet:

1. Fried Emil (a) és Klein Aladár (b),
2. Puky Gyula,
3. Nyers Lajos,
4. Szikszay Gyula és Lajos,
5. Kaszanyitzky Endre,
11. Kalmár Barna,
12. Egry Kálmán és Draveczky Adorján,
13. Ságby Gyula és Dr. Bruckner Ernő,
14. Zádor Lajos,
15. Szabó Miklósné,
16. Gajzágó Béla,
17. Balkányi Miklós, Fried Emil, és Berger Vilmos.

Páros bérlet:

1. Becker Ádám (a), Dr. Kola János és Berger Hentik, (b)
2. Dr. Király Ferencz,
3. Fischbein Ignác,
4. Özv. Farkas Lajosné,
5. Oszterlím Ernő,
11. Gróf Dégenfeld József,
12. Özv. Patay Istvánné,
13. Brunner Edéné,
14. Komlóssy család,

15. Béresy Sémuelné,
16. Ormódy Lajos,
17. Gróf Kornizs Zsigmondné.

Másodemeleti páholy:

7. Széll Jánosné, páratlan.
6. Varga Károlyné,
7. Horváth János,
8. Pongrácz Gézané, páros.

Támlásszékek: dr. Örvényi Ottó, özv. Muraközy Károlyné, özv. Kovácsné, Tóth István, Sámly Béla, Áron Jenő, Jeney Béla, Áron Miksa, Horty Andor, Tóth Aurél, özv. Szabó Lajosné, Mayer Emil, Nánássy Miklós, Kepes Géza, gr. Csáky Adorján, dr. Simonffy Béla, dr. Fráter Imre, Levitter Miksa, Harsstein Lipót, dr. Weisz Bernát és Altmann Sámuel.

* **Hymen és Thalia.** Ez a két olympi istennő utóbbi időben igen gyakran jár egy uton Nagyváradon. Tegnap megint péchujtalsi Péchy Kálmán a debreczeni színház tagja vezette oltárhoz az olaszii r. kath. templomban Jenei Vilma kisaszonyt, a nagyvárad szinkör egyik kedves kardalasnőjét. Az esketési szertartást Dencs János plébános végezte. Az esküvőn Szakács Andor, Tompa Kálmán és Szendrei Mihály voltak jelen, mint tanúk.

* **Pálmai Ilka Ausztráliában.** A budapesti népszínház egykori bájos divája, úgy látszik, alaposan megunta már a berlini németeket. Exotikus babérokra és — talán — exotikus világrészek csengő aranyára vágyik. Hát el fog menni Ausztráliába. Mint Berlinből írják, jövő tavasszal utazik oda és félesztendőn át fog hangversenyezni Ausztráliában.

Irodalom — Művészet.

* **A zenede köréből.** Friedmann József zenetanárt a debreczeni zenede a hegedű szakra állandósította. Ezen alkalomból felemlítjük, hogy a kitűnő tanár hajlandó szabad óráiban magán oktatást is adni. Ajánljuk azok figyelmébe, kik a hegedűjátékot helyes és alapos mód szerint elsajátítani szándékoznak.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

ELSŐ KÖTET.

XVI.

(Folytatás.)

36.

Fülöp volt az első ki ezen mámort félbeszakítá, mert a férfi türelmesebb a nőnél, s nem tudja a hódoltságot soha úgy élvezni mint az, az utolsó cseppet kiszíva.

— Igen szenvedtem tegnap mondá ő, s nem tulságos gyönyör a mit nekem most nyújt, a tegnapi nap elfelejtésére. Uly nagy örömmel készültem a tegnapi napra: ön első kirándulását tette a „Mésange“-on, s én osztozkodhattam volna önnök örömeiben. Idővel, ha ismét ezen hajón menne, reám gondolt volna ön, s nekem részem lett volna az ön visszaemlékezésében. Most már bármit tegyen is, nem fogja elfelejthetni, hogy nem voltunk egyedül, és önnek emlékébe velem együtt fog élni a főnök és barátja.

— De semmi esetre sem lehattunk volna egyedül, Mériolle ur is ott volt.

— Mériolle számít valamit? Ő egy helyet foglalt volna el, mint valami butor, és én nem vagyok féltékeny ha valami jelentéktelen iránt tanusit figyelmet vagy visszaemlékezik arra, míg a főnökre s annak barátaira féltékeny vagyok.

— Féltékeny?

— Nem, nem féltékeny, szerencsétlen, nyugtalan vagyok.

— Szerencsétlen, értem önt, én is óhajtottam volna hogy ne toladokjanak közénk; de nyugtalan, miért? Nem utaznak ök ma el?

— Ők elutaznak, az igaz; de miért nem mentek el tegnap, miért jöttek? Mire való ezen itt tartózkodás, mely ök nélkül meghoszabbitsatott?

— És barátom, én szinte intézek önböz egy miértet. Miért mind e sok kérdés? Miért ezen nyugtalanság?

— Mert, édes Mártha, én ismerem az ilyen embereket, a kiket ön nem ismer, s félek tőlük. Midőn a légben madarakat lát repkedni kecses mozgással, mintha nem lenne más gondjuk, mint reptük hatalmát, és mozgásuk kellemeinek összpontosulását mutogatni, ön gyönyörködik nemde, ezek röptében? De, ha ön tudja, hogy azok vércsék, vagy kányák, melyek ártalmatlanoknak látszanak s céljuk kisebb madarak elfogása s azok felfalása, ön nyugtalan lesz. Jól van, én tudom, hogy ezen látogatók, kiket ön talán szinte szeretetreméltónak talál...

— Nem találom őket sem szeretetre méltónak sem csábítóknak, ök reám nézve közönyösek!

— Én tudom hogy ök ragadozó madarak. Ők egy felfalni való nagy vagyont éreznek, s körül repkedik a lecsapásra alkalmas pillanatra várakozva.

— Atyám elég erős és ügyes vagyonának megvédésében.

— Nem is Douis ur végett aggódom, önért. Terveiket nem ismerem, senki sem figyelmeztette azokra; de előre is tudom hogy önre vágnak. Kereshettek valami nagy vagyont ezen kalandor fiúnak gazdagítására, s az önt találhatták fel, ekkor ide utazhatott önnek megtekintésére, hogy vajon méltó-e feleségévé tennie. Innen van a főnök vezetése alatti utazása, ezért itt tartózkodásuk.

— Shonnan merité ezen szép találmányokat, barátom?

— Természetökből, jellemök, szokásaikból. Azon kezdtek hogy Franciaországot keríték hatalmukba, most folytatják munkájukat részletenkint: egyént egyén után, vagyont vagyon után. Ön nem ismeri ez embereket, sem fejüket, sem környezetét, mely rosszabb fejkönl.

— De atyám képviselője volt ezen kormányban, melytől ön irtózik, s ő nem az az ember, a ki azt szolgálta volna, ha az olyan lenne, mint a milyennek azt az ön gyűlölete mutatja.

— Volt, de nem az többé, nagyon is becsületes embernek találták, s én nem a kormányról beszélek, mert egy kormány, bármily nyomorultak legyenek is kezelői mindig kényeszerítve van az általános becsületesség egy nemére. Én azokról beszélek, a kik, e kormányon élőköndnek, mint a gombák valamely születte fa derakán; és az a kitől e pillanatban félek, ezen emberek egyikének fia: Mire munkálkodnak, hogy őt sikerhez jutassák? Nem tudom, de félek; igen édes Mártha, én a kit ön soha sem látott megijedve, félek hogy önt elveszitem.

— Nem tudom hogy ezen emberek a kikeről ön beszél, képeseké arra a mitől ön fél, de nekem úgy látszik van egy mód, terveiket megakadályozni: Ön tudja hogy szeretem önt, s hogy akkor nyujtom önnek kezemet a midőn ön akarja, mint a hogy a szivem az öné már régen.

— Igen, tegnap midőn feldultan járkáltunk a Soulaci mocsárokon, ezt akartam tenni; de azóta jobban meggondoltam, és most sem merem inkább önt megkérni mint a hogy nem volt bátorságom ezt tenni három hó előtt, midőn az ön szerelméről bizonyossá lettem, mert most is az vagyok a mi három hó előtt voltam: szegény. Az ön atyja, egyenes észjárása, szívemessége s az irántam tanusított barátság daczára, odaadná-e leányát egy embernek a kinek nincsen semmije és a ki semmi?

— De önnek van állása és önt atyám nagyra becsüli.

(Folyt köv.)

Apró-cseprő.

* **Táncz vagy kosárfonás?** Chesterben van egy íróegyesület, a melynek feladata a többi közt az is hogy a munkásleányok szórakozásáról gondoskodjék. A legutóbbi közgyűlésen az egyik lady azt indítványozta, hogy tiltsák el az annyi rosszásra alkalmas adó tánczot és helyette a nem kevésbé mulatságos

kosárfonást honosítsák meg. Az elnöklő püspök egyideig türelmesen hallgatta a pro és contra szónokló ladyk beszédeit, de amikor látta, hogy már-már a kosárfonás pyözedelmeskedik a táncz felett, ezekkel a szavakkal vetett véget a vitának:

— Én is igen hasznos és mulatságos munkának tartom a kosárfonást. De minthogy minden divat a felsőbb körökből indul ki, nem tarthatom helyesnek, hogy a multságokba azt az új divatot az alsó néposztály hozza be. Vajjunk tehát addig, míg az igen tisztelt ladyk és gentlemanok maguk gyakorolják a táncz helyett a kosárfonást, akkor aztán utánozhatják őket a mi szegény leányaink is. Addig azonban csak hadd tánczoljanak egyszer-mászor kedvükre a szegények.

* **Kigyó természet.** Asszony (ki szobaleányával perlekedik, a jelenetet közönyösen néző férjhez): Látod, hogy szeretnék a bőrömhől kibujni s mégis olyan arcot vágsz, mintha minden a legnagyobb rendben volna.

Férj (mosolyogva): A természetrajzban azt olvassuk, hogy a kigyók le szokták vetni a bőrüket. Miért képeznél kivételt a szabály alól?

Az „Intermezzo“-kból.

(Heine.)

A sárga lomb megcsodál
Lehullanak a levelek,
Minden, mi kedves és szép
Eltérve, aztán sirba megy.

Az erdők őszi ormán
Szomorú napfény lengedez;
Ez a bucsuzó nyárnak
Utolsó, fájó, esőjka lesz.

Ugy ér en, mintha hosszan
Szívemből sírom kellene;
Eszembe jut e képről
Valásunk, szívem élte!

Oh jaj! El kellett válnunk
Bár tudtam: gyászos lesz a vég
Te a baldokló erdő
Én a bucsuzó nyár valék

Csak félig él az, aki csak félig mer gondolkodni.

Voltaire.

Az emlékezet bálátlan: a mikor egy névre megtanít minket, egy másikat elfelejt velünk.
A d o l p h e D' H o u d e t o t.

* **Az eb szaglása.** Számos eb képes bizonyos ember nyomán elindulni s föllelni, kétségkívül: szaglásával. A „lélek illat“-elméletéről és a gyapjuöltöny hirdetéséről ismert dr. Jäger tanár stuttgarti havifolyóirata váltig hirdeti, hogy a eb általában a lábbelinek, illetőleg a lábának szagát, nem pedig az egész emberét, követi. Ha új csizmában, vagy egyáltalában cipő nélkül megy ki a kutya gazdája, olyan nyoma marad, a mely az eb előtt szokatlan s azért ilyenkor bizalmatlanul követi ura nyomát. Ha gazda utközben leveti és ott hagyja lábbelijét s e nélkül megy tovább, később jövő eb nem elég okos arra, hogy tudná vajon ura folytatta-e útját; ha urának a lábbelijét ilyenkor más veszi fel, aki a gazdától egészen eltérő utra lép, a kutya nem gazdája nyomán ered tova, hanem idegenén. De másrészt, ha tizenegy ember nyoma fedi is ezt az ismerős nyomot: az eb mégis rá talál; sőt, ha egy burgonyaföldön negyedmagával dolgozva, lába nyomát ezerszer cseréli is ura, az eb finom szaglása felismeri.

* **Himzett spanyolfal.** Nagyon elegáns spanyolfalat állíthatunk össze kézimunkából. Egy rész magassága 140, szélessége 47 centiméter. A himzés két centiméternyire fekete bársonyba van foglalva, bélése vörös atlasz, alapja fekete atlasz. A himzéshez spanyol selymet vesznek.

Közgazdaság.

* **Permetezési tapasztalat.** A „B. L.“ legutóbbi számában Munkácsy F. a következő tapasztalatot közli a peronospora viticola permetezése terén. A szendrői állami amerikai szőlőtelepen ez év folyamán tisztán azurin lett használva permetező anyagul és pedig: tekintettel a Jacquez azon tulajdonságára, hogy a peronospora pusztításának legjobban alá van vetve, kezdettől fogva végig 1 hektoliter vízhez 300 gramm azurin lett adva s június elejétől szeptember hó elejéig 5 ízben lett permetezve. A Jacquez levelei is igen élénk zöldek, a peronosporának jele sem mutatkozik, de nem is mutatkozott rajtuk. Az oltványoszlók ellenben 250 grammos azurin oldattal lettek permetezve, a meynyiben pedig augusztus hó elején a szőlőhegyen nagymérvű kőd uralkodott huzamosabb ideig (8 nap), daczára a már négyszeri permetezésnek, az oltványokon a peronospora fellépett és ekkor hektoliterenkénti oldathoz 300 gramm azurin vétetett s azzal lettek az oltványok permetezve. Azonban még ez erősebb permetező anyag használata után sem pusztult a peronospora, sőt erősebben mutatkozott a leveleken; ekkor 1 hektoliter vízhez 400 gramm azurin vétetett, mely anyagnak használata után a peronospora terjedése teljesen megszűnt és a megtámadott szőlőlevelek alsó lapján pár nap múltán a peronosporafoltok teljesen sárgaszínűvé lettek s a levelek ugyanazon állapotban maradtak, mint mikor permetezve lettek felső lapjukon az erősebb anyag semmi nyomot sem hagyott, mely káros hatásnak bizonyult volna. Ez a tapasztalat tehát azt igazolja, hogy a peronospora elleni védekezésnél azurinból egy hektoliter vízhez 300 grammot használva (illetve a legelső májusi permetezéshez elég hektoliterenként 250 gramm is), a peronospora föl sem lép és teljesen biztosan lehet védekezni a peronospora ellen, míg hektoliterenként 250 grammjával permetezve, kődös, esős, időjárás mellett a szőlőt nem védi a peronospora ellen legalább kellőképpen. És azt is igazolja, hogy 400 gramm azurin egy hektoliter vízben feloldva s vele permetezve a szőlőt, károsnak nem bizonyult, sőt a peronosporát egy rövid nap alatt teljesen megsemmisíti.

Budapesti árú-tőzsde.

G y e n e s és T á r s a i gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreczeni Ellenőr“ részére.

Budapest, szeptember 26.

N a p i j e l e n t é s.

G a b o n a ü z l e t.

Készüzletben ma igen mérsékelt vételkedv mellett a kínálat sem volt nagy és így a forgalmazott 30 000 mm. változatlan áron talált vevőre.

Eladások:

Tiszavidéki 300—81 mm. 7.85 frt, 500—80 mm. 7.80 frt, 300—80 mm. 7.70 frt, 100—80 mm. 7.60 frt, 100—79 mm. 7.60 frt, 300—78 mm. 7.60 frt, 100—79 mm. 7.60 frt, 100—79 mm. 7.45 frt, 100—79 mm. 7.58 frt, 500—78 mm. 7.42 $\frac{1}{2}$ frt, 100—77 mm. 7.42 $\frac{1}{2}$ frt, 100—77 mm. 7.35 frt.

3 havi időre.

Zab 600 mm. 6.57 $\frac{1}{2}$ —6.80 frt.

kézpénzfizetés mellett.

Egyéb cikkek nem változtak.

H a t á r i d ő ü z l e t. Külföldi jelentések ma buzára lanyhán hangzanak, de a mi piacunk daczára ennek nem volt lanyhább; a forgalom azonban meglehetősen szűk korlátok között mozgott. Tengeri azonban ma is szilárd volt, minthogy úgy látszik hűvös országos eső esik, ami a fejlődést gátolja, mert arra most meleg időjárás kellene.

Zárlat 1 óra:

	frt
B u z a szept.—okt.	7.41—7.43
márcz.—ápril-ra 1894.	7.83 7.85
R o z s őszre	6.—6.03
tavasza 1894	6.50—6.53
Tengeri szept.—oktre	5.06—5.08
máj.—júna 1894.	5.29—5.31

Z a b szept.—okt.	6.81—6.86
márcz.—áprilra 1894	—
Repeze aug.—szept.	15.80—15.85
Zárlat 4 óra:	

	frt
B u z a szept.—okt.	7.42—7.44
márcz.—ápril-ra 1894.	7.84—7.86
R o z s őszre	6.—6.02
tavasza 1894	6.50—6.52
Tengeri aug.—szeptre	5.07—5.09
máj.—júna 1894.	5.31—5.32
Z a b szept.—okt.	6.85—6.87
márcz.—áprilra 1894	6.89—6.91
Repeze aug.—szept.	15.85

Felmondattott: 500 mm. repeze.
K ü l f ö l d: New-York buza $\frac{3}{4}$ — $\frac{7}{8}$, tengeri $\frac{1}{8}$ — $\frac{3}{8}$ olcsóbb, Chicagó buza $\frac{1}{2}$ — $\frac{5}{8}$ olcsóbb, tengeri $\frac{1}{8}$ — $\frac{3}{8}$ magasabb, London csendes, Páris lanya.

Értéktőzsde. Az üzlet ma meglehetősen élénk volt, eleinte kissé szilárd árfolyanokkal, melyek azonban a déli tőzsen meglanyhultak.
Zárlat 4 óra: Osztr. hitel 333.25, Magy. hitel 415.—, Rimamurányi 221.75, Osztr. államv. 306 25 Déli vasut 105.—.

I d ő j á r á s: borult, eső, hűvös.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. szept. 26-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	116.20	116.50
„ vasuti beruházási kötvény 4 $\frac{1}{2}$ %	—	126.—	127.—
„ koronajárdék 4%	—	94.—	94.50
„ regále váltásági kötvény 4 $\frac{1}{2}$ %	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%	—	119.25	119.75
Egységes állam kötvény 4 $\frac{1}{2}$ %	—	497.—	497.50
Tisza-szegedi 4%-os nyeresémsorsjegy	—	142.—	143.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	414.—	414.50
Osztrák hitelrészvény	—	337.10	337.30
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	114.50	115.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	128.50	129.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.25	116.25
Magyar vöröskereszt sorsjegy	12.25	12.75
Osztrák „ „ „	18.75	19.25
Olasz „ „ „	13.50	14.—
Bazilika sorsjegy	9.—	9.50
Jó-szív „ „ „	3.—	3.30

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	—	5.90	6.04
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	9.97	10.01
20 márkás arany	—	12.36	12.40
Sovereigus	—	12.55	12.60

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Szeptember hó 25. Hízott sertés árak:
I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) —.— krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban —.— krig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 43—43.5 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban) 43.5—45 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 kg-ig terjedő súlyban) 46—48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli súlyban) 42—43 krig. — Közép (páronkint 220—280 kg. súlyban) 43—45 krig. Könnyű (páronkint 220 kg-ig terjedő súlyban) 46—47 krig.

Szerkesztői posta.

L. J. („Anyai szeretet.“) Köszönjük, közöljük.

Fecské. Egyszerű szerelmes levél ez, nem irodalmi mű. Sajnálattal mellőzzük.

Laikus. Helyben. Eddigi mozaikszertű házassági jogunkban, az annyira kívánatos egy ü n t e t t s é g hiányzik egyedül. Ezen mellett halál s z e r v i b a j is. Mint tapasztalhatta már, a házassági perekben a szerint különböző az eljárás, a mint különböző a felek vallása — Léteznek 1) g á t l ó a k a d á l y o k, melyek tiltják a házasságra lépést, r. k a t h. hitelvék szerint, ha már mással érvényes eljegyzésben van; aztán g á t o l j a a házasságra lépést az év bizonyos szaka (adventől-vizkeresztig) s a nagy böjt husvét után egy hétig) vagy ha a lelkész megtiltja bizonyos okokból egyelőre (pl. nincs tisztázva, hogy nem rokonok a házassulandók) s végre ha — bár nem ünnepélyesen is — valaki nőtlen-hajadonsági fogadalmat tett. Hát bizony, ha e g á t a k d a c z á r a is létre jön a házasság — a p ü s

Debreczen szab. kir. város tanácsától.

8158
1893 sz.

Árverési hirdetés.

A Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező belső guchi erdőségeken a makk termés 1893. október 10-től 1894. február 15-ig. A Pacz, Fancsika, Nagy erdő és Nagy-Cserei erdőségeken a makk termés 1893. október 10-től 1894. április 1-ig makkoltatás céljából, az Apafája, Monostor és Savóskuton pedig sertéslegeltetési jog ugyancsak 1893. október 10-től 1894. április 1-ig az 1893. október hó 3 napján d. e. 9 órakor a városházi nagy tanácssteremben tartandó nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe adatik, miről érdeklődők azon megjegyzéssel értesítettnek, hogy az árverési feltételek a számvevői hivatalban megtekinthetők; zárt írásbeli ajánlatok elfogadhatók s azok az árverést megelőző nap délután 5 óráig 10% bánatpénzzel felszerelten a polgármesteri hivatalhoz adandók be.

Debreczen, 1893. Szeptember 21-én.

A városi tanács.

Nagyválasztékban Ágyterítők és Függönyök.

BOBZNAY J. és TÁRSA
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

A bevásárlást érdeklő n. é. közönség tájékozása végett van szerencsénk tudatni, hogy az őszi és téli idényre főtörekvésünk volt raktárunkat a legújabb és legjutányosabb áruk beszerzésével ujjonnan berendezni; többféle árukból kiemeljük

A NŐI RUHA SZÖVETEKET, mindenféle **DISZ BÁRSONY-, PLÜCHE-** és nagyválasztéku **ZSINÓR- (tresse) és PRÉM DISZEKET**

A FÉRFI GYAPJU RUHA SZÖVETEKET, a legolcsóbbtól kezdve, **JÁGER ALSÓ INGEK, NADRÁGOK** sat. nők, férfiak és gyermekek számára.

Nagy kiterjedésű

Szőnyeg raktárunkat
feltünő olcsó árakban ajánljuk,

ugyszintén azület külső részének ujjonnan átalakítása végett feleslegessé vált majdnem egy új kőtfelnyíló bélelt kapu Wertheim zárral és az összes kirakatok tükör üvegtáblákkal együtt a legjutányosabb olcsó ár mellett azonnal eladó.

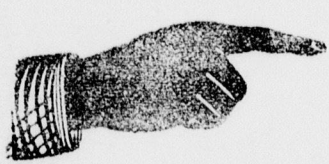
Nagy raktár Muffokból és Szörme-Gallérokól.

Dus választékban Férfi ingek, Harisnyák, Nyakkendők.

Legjutányosabb árakban Gyapju és Haraszt kendők.

ISKOLAI KÖNYVEKET

drótfüzéssel, kemény táblában

10 krajczárért köt

ezenkívül

egyszerű és díszkötéseket

olcsó árban vállal és kiváló izléssel készít

a „Csokonai“ nyomda- és kiadó-részvénytársaság
könyvkötészete

Főpiacz, Simonffy-ház a városházával szemben.

Bejárat a Hal-utca felől is.